

Qaradag region annual capacity 210 thousand m³ reinforced-concrete blocks and 81 thousand tons limestone (December 26, 2011), canning products production company which capacity 21.5 thousand tons in Gazakh region (April 12, 2012), metal construction plant which capacity 24 thousand tons in Garadagh district (July 10, 2012), greenhouse complex which capacity 4.5 thousand tons vegetable products in Baki city, Khazar district (July 13, 2012), in grain warehouse complexes of annual capacity 10 thousand tons in Calilabad region (July 31, 2012) and in grain warehouse complexes of annual capacity 14 thousand tons in Shaki region (September 9, 2012).

СЕКЦІЯ 7   СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

УДК: 336:657.412.7(477)

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Чернявська О. В., д.е.н., проф., зав. кафедри фінансової політики, грошового обігу і кредиту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Руденко В. К., начальник Головного управління ПФУ в Полтавській області

Горбунова О. А., аспірант

В умовах європейської та загальноосвітньої кризи державних фінансів більшість країн, впроваджують реформи пенсійної системи: підвищення пенсійного віку, збільшення розміру пенсійних відрахувань. В Україні сучасний стан пенсійного забезпечення досить складний, залишаються невирішеними ряд проблем: старіння нації, зменшення чисельності працездатного населення, тіньова економіка, зростання пільгових та прирівняних до них категорій населення.

Результатом даних тенденцій є зростання дефіциту коштів Пенсійного фонду України, що, в свою чергу, призводить до неспроможності уряду в повному обсязі виконувати пенсійні зобов'язання перед громадянами. У 2011 році доходи Пенсійного фонду склали 197553,6 млн. грн., при цьому питома вага коштів

державного бюджету є значною - 29,9 %, тоді як кошти фондів соціального страхування становлять лише 0,1% (див. рис.1).

Рис. 1. Структура доходів Пенсійного фонду України у 2011 році

Видатки на виплату пенсій та грошової допомоги за цей період перевищують доходи майже в 1,1 рази і становлять 210714,4 млн. грн., водночас їх частка у ВВП постійно зростає (див. рис. 2) і є найвищою у світі (у Польщі цей показник - 14%, у Німеччині - 12%, у Швеції - 11 %, у Чехії - 9 %, у Великій Британії - 7 % [1, с. 4]).

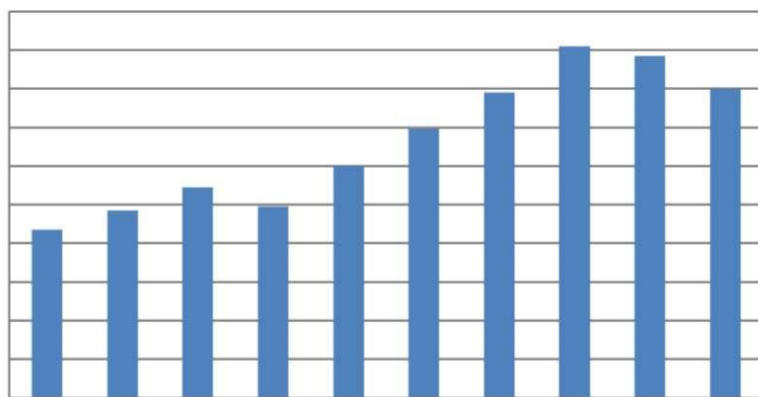

Рис. 2. Видатки ПФУ по відношенню до ВВП, %

Джерело: розраховано за офіційними даними Державної служби статистики та ПФУ

Проте незважаючи на дефіцитність ПФУ, щороку мінімальний розмір пенсії за віком зростає і за період з 2002 по 2012 рік цей показник збільшився з 43 грн. до 822 грн. (майже в 19 раз), скоротивши «порог бідності» (співвідношення мінімальної пенсійної виплати за віком до прожиткового мінімуму) на 68% (див. табл. 1).

Таблиця 1
Співвідношення мінімального розміру пенсії за віком та прожиткового мінімуму

Показник	Роки										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Мінімальний розмір пенсії за віком, грн.	43	50	50	332	350	380	470	544	695	750	822
Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць (ПМ), грн.	342	342	362	423	453	492	592	592	825	894	1017
% МПВ до ПМ	13	15	14	78	77	77	79	92	84	84	81

Джерело: розраховано автором за даними Державної служби статистики України

Реформа пенсійної системи, яка розпочалася ще в 2004 році має змінити баланс економічних і соціальних інтересів у державі, посилити стимули до праці та детінізації заробітної плати, заохотити заощаджувати на старість працездатних осіб, диверсифікувати джерела фінансування пенсій шляхом поєднання внесків на соціальне страхування та обов'язкові і добровільні накопичення [2, с. 202]. В Україні запроваджено програму економічних реформ на 2010-2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», яка ставить за мету посилити соціальний захист осіб, які втратили працездатність, забезпечити гідний рівень їх життя в результаті стійкого розвитку пенсійної системи. Досягнення ефективного

результату реформування пенсійної системи можливе тільки з урахуванням економічних, демографічних та соціально-політичних факторів за допомогою яких формується рівень розвитку продуктивних сил і виробничі відносини.

Література:

1. Рибаків І. Проблемні перспективи пенсійного забезпечення / І. Рибаків // ГОЛОС УКРАЇНИ. - 2012 - 17 берез. - С. 4.
2. Толуб'як В.С. Фінансові механізми пенсійного забезпечення: монографія / В. С. Толуб'як; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — Т.: Терно-граф, - 2011. - 336 с.

УДК 336

**POLITIK RENTENSYSTEM IN DER UKRAINE UND
DEUTSCHLAND: EINE VERGLEICHENDE ANALYSE**

Sokolova Aljuna

PhD, Poltava University of Economics and Trade

Rehau Mary Hochschule Weihenstephan-Triesdorf:

Internationaler Masterstudiengang Agrarmanagement

(MBA) (Faculty of Agriculture)

Jahrzehntelang baute die Alterssicherung in der Bundesrepublik Deutschland und in der Ukraine auf dem Solidarprinzip auf. Seit etwa fünfzehn Jahren ist dieses System drastischen Verschlechterungen unterworfen, die das Solidarprinzip grundsätzlich in Frage zu stellen drohen. In politischen wie auch in wissenschaftlichen Debatten um das Thema Alterssicherung wird immer wieder auf den demographischen Wandel verwiesen: Es stelle die Rentenversicherung und die öffentlichen Haushalte vor gravierende Probleme, wenn die Zahl der Versorgungsempfänger(innen) stetig wachse, während die Zahl der Erwerbstätigen sinke. So begründet auch die Bundesregierung in ihrem Statusbericht vom Herbst 2010 die Einführung der Rente mit 67 mit der zunehmenden Alterung, die das Statistische Bundesamt prognostiziert: «Das zahlenmäßige Verhältnis der über 64-Jährigen zu den 20- bis 64-Jährigen wird [2030] bei eins zu zwei Personen liegen. Heute beträgt es eins zu drei». Das Statistische Bundesamt tatsächlich einen drastischen Rückgang des Anteils der Erwerbsbevölkerung prognostiziert, wie Schaubild 1 zeigt: Im Jahr 1871 kamen auf eine Person über 64 Jahren noch 13,2 Menschen im erwerbsfähigen Alter (15-64 Jahre). Im Jahr 2010 sank dieser Wert auf 3,2. Im Jahr 2060 sollen auf jeden Menschen